

ZORGEN OM
BEDRIJVEN DVI

VEILIGHEIDSKETENS
ONDER DRUK

MEER WERK AAN
WINKEL VOOR CMP

BEGROTINGSFONDS
DEFENSIE FEIT

Adverteer in dit magazine. Voor informatie en prijzen:
ER-communications T 0031- (0) 314-334960 / (0) 627028877 E info@er-communicatie.nl I www.er-communicatie.com

Veiligheidsindustrie in zwaar weer

De NIDV maakt zich grote zorgen over het voortbestaan van bedrijven in de defensie- en veiligheidsindustrie (DVI). "Ook voor de NIDV en haar deelnemers heeft de coronacrisis een diepe impact", aldus directeur Ron Nulkes. "Onze bedrijven lijden onder ingetrokken opdrachten en gesloten productielijnen."

www.nidv.eu

4

Het coronavirus zette de Nederlandse defensie- en veiligheidsindustrie deels op zijn kop. Twee bedrijven grepen hun kansen, Demcon en Hospitainer.

8

 Dag en nacht doorwerken **8**

 Veiligheidsketens onder druk **12**

 Begrotingsfonds Defensiematerieel **16**

 Meer werk aan winkel voor CMP **18**

 Draagproef uniform brandweer **24**

 Nominatie werkgever van jaar **25**

 Nulkes' Notes **26**

 Colofon **27**

Meer werk aan de winkel voor het Commissariaat Militaire Productie dat exportondersteuning levert, specifiek bij defensieaanbestedingstrajecten.

18

Bij de voorplaat: Koningin Máxima bracht op 16 april een werkbezoek aan technologiebedrijf Demcon in Enschede. Het bezoek vond plaats in het kader van de uitbraak van het coronavirus (COVID-19). Demcon heeft een beademingssysteem ontwikkeld, getest en geproduceerd dat geschikt is voor de beademing van patiënten op de intensive care.

Foto: Demcon

Zorgen om defensie- en veiligheidsindustrie

De NIDV maakt zich grote zorgen over het voortbestaan van bedrijven in de defensie- en veiligheidsindustrie (DVI). “Ook voor de NIDV en haar deelnemers heeft de coronacrisis een diepe impact”, aldus directeur Ron Nulkes.

Tekst: Evert Brouwer

“Onze bedrijven lijden onder ingetrokken opdrachten en gesloten productielijnen”, zegt Nulkes. De NIDV ging in overleg met de staatssecretaris van Defensie. Ook is input geleverd aan een enquête van de Tweede Kamer. “Bij dienstverleners en technologische industrie leidt deze crisis direct tot leegloop en omzetsdaling. Vooral de luchtvaart, maar ook het maritieme domein en IT-bedrijven hebben hiervan veel last”, schrijft de stichting namens de leden. De grotere Nederlandse bedrijven nemen volgens Nulkes de kleinere MKB'ers mee.

De NIDV komt daarom met een aantal voorstellen, in een oproep aan de politiek. “Haal bijvoorbeeld aanbestedingen en *midlife-update* programma's naar voren. Stel daarvoor een bedrag van 500 miljoen euro beschikbaar, versnel lopende aanbestedingen. Maak gebruik van beschikbare capaciteiten bij industrie en kennisinstellingen, ook om innovaties door te voeren. Schakel de Nederlandse industrie zo veel mogelijk in bij instandhouding”, luidt de noodkreet.

Spoed

Leveranciers aan de vitale sectoren werken hard mee om deze crisis te beteugelen. Van het met spoed produceren van extra beademingsapparatuur, rijdende laboratoria en mobiele ziekenhuizen tot het ontlasten van de veiligheidsorganisaties of het overnemen van secundaire processen. Tegelijkertijd is voor veel bedrijven de omzet uit civiele producten weggevallen en zitten er werknemers verplicht thuis, meldt de NIDV.

De DVI-bedrijven kunnen ook gebruikmaken van de generieke kabinetsmaatregelen. Daarnaast hebben de ministeries van Defensie en Economische Zaken en Klimaat besluiten genomen om de bedrijfstak te ondersteunen. De NIDV werkt ook intensief samen met het COVID-19 coördinatieteam van Defensie.

De NIDV benadrukt dat de inzetbaarheid van de Nederlandse krijgsmacht essentieel is en in gevaar kan komen als meer bedrijven in de problemen

De NIDV benadrukt dat de inzetbaarheid van de Nederlandse krijgsmacht essentieel is.

Foto: Mediacentrum Defensie

Blij met het coronaloket

Op verzoek van verschillende bedrijven hebben Defensie en de NIDV samen een centraal coronaloket geopend.

“Ik ben blij dat dit loket er is. Het zorgt ervoor dat bedrijven situaties op een duidelijke plek kunnen voorleggen”, aldus staatssecretaris van Defensie Barbara Visser. De NIDV fungeert als eerste aanspreekpunt bij het loket, ook voor bedrijven die niet bij de stichting zijn aangesloten. De coronacrisis heeft ook grote impact op de materieeltoeleveringsketen en de defensie- en veiligheidsindustrie. Daarom stuurde Defensie begin april al een brief naar zo’n 500 bedrijven. Daarin werd gevraagd om uitdagingen en knelpunten door de crisis zo snel mogelijk kenbaar te maken. Zo valt waar mogelijk maatwerk te leveren.

Ook sprak Visser eind april op uitnodiging van de NIDV met negen aan Defensie gerelateerde bedrijven. De staatssecretaris toonde begrip voor de zorgen van de ondernemers. Ze liet hen weten dat er in de eerste plaats generieke maatregelen worden genomen vanuit het kabinet, maar dat Defensie waar mogelijk ook maatwerk biedt.

Overleg

“De crisis heeft een grote impact op Defensie en de industrie. Vanwege de goede samenwerking tussen Defensie en de NIDV vond er vanaf het begin snel overleg plaats over eventuele maatregelen”, aldus directeur NIDV Ron Nulkes. Er zijn in goed overleg met de industrie concrete actiepunten overeengekomen, zoals het voorstel een coronaloket te openen. Wel is vanuit Defensie opgemerkt dat investeringsopdrachten niet zomaar naar voren zijn te halen. Dit omdat het investeringsbudget van Defensie al bijna volledig gevuld is.

Daarnaast is het belangrijk rekening te houden met de personele capaciteit van de Defensie Materieel Organisatie en aanbestedingsregels moeten worden gevolgd. Defensie kijkt proactief naar wat wel mogelijk is, bijvoorbeeld maatwerk bij financieringsproblemen of op het gebied van gunningen.

Het loket is te bereiken via **office@nidv.eu**

Door de handen in één te slaan, kunnen Defensie en de industrie samen sterker en innovatiever uit de crisis komen.

Foto: Mediacentrum Defensie

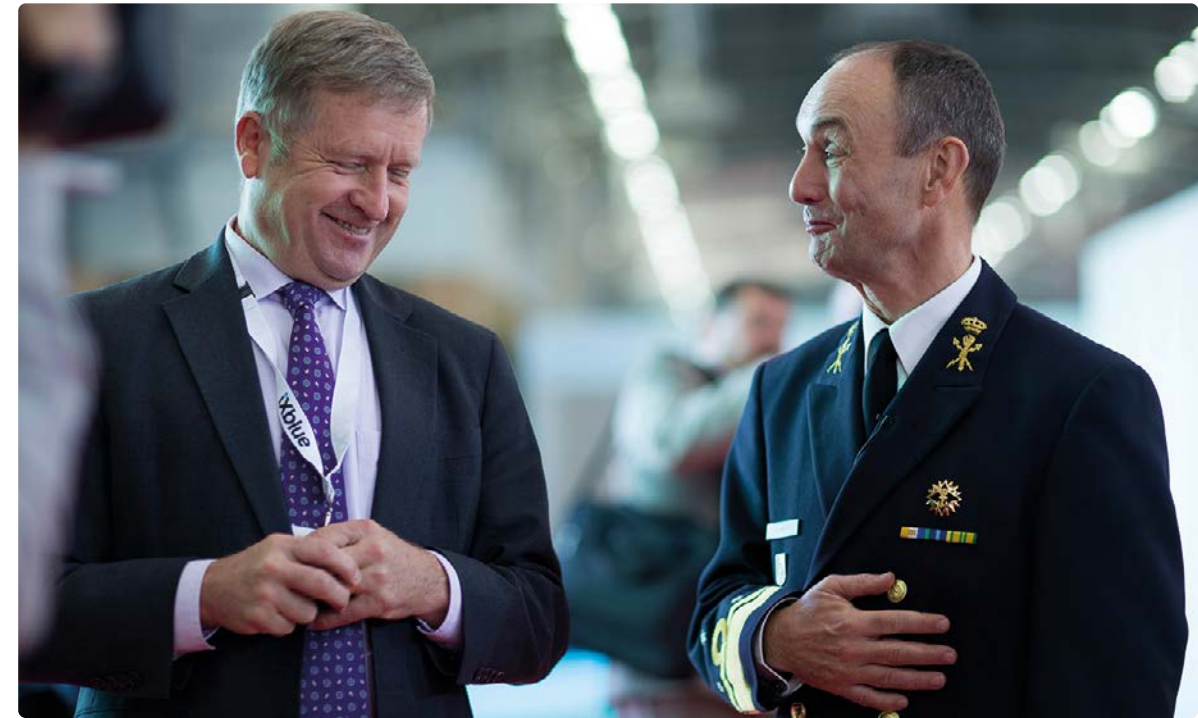

Foto: Mediacentrum Defensie

“Ook voor de NIDV en haar deelnemers heeft de coronacrisis een diepe impact”, aldus directeur Ron Nulkes (links), hier in gesprek met directeur DMO, vice-admiraal Arie-Jan de Waard.

komen door de coronacrisis. “Behalve jarenlang bezuinigen op Defensie, met gevolgen voor de toeleveranciers, verkleint de sector verder als specifieke maatregelen uitblijven”, waarschuwt Nulkes. Hij is dan ook blij met de goede samenwerking met Defensie onder leiding van staatssecretaris Barbara Visser.

EU

De NIDV roept op tot een betere balans tussen Europese samenwerking en autonoom handelen op nationaal niveau. “Dat is nodig voor het economisch herstel, het toekomstig verdienvermogen en een meer soevereine EU. Sterke EU-landen maken de EU meer soeverein en autonoom.”

Op dat Europees niveau heeft de *AeroSpace and Defence Industries Association of Europe* (ASD) de problemen waarmee de Europese defensie- en veiligheidsindustrie kampt, onder de aandacht gebracht van de Europese Commissie. De NIDV heeft de goede samenwerking tussen de Nederlandse overheid en het bedrijfsleven onderstreept, maar via ASD ook aandacht gevraagd voor onder meer de ingrijpende lange-termijn gevolgen van de crisis. Ook de ASD heeft gepleit voor het aanwijzen van de DVI als strategische Europese sector, zodat continuïteit zo veel mogelijk wordt gegarandeerd.

Naast de negatieve impact van de huidige crisis is er ook een aantal kansen voor Defensie, denkt de NIDV. “Zowel bij IT, productie, en onderhoudsbedrijven is er nu sprake van veel overcapaciteit. Defensie kan

daar haar voordeel mee doen door opdrachten naar voren te halen en onderhoud verder uit te besteden. NIDV heeft navraag gedaan bij de industrie of men personeel beschikbaar heeft voor Defensie, waarbij vooral aan project- en inkoopcapaciteit kan worden gedacht. Dit personeel kan onder meer dienen om de project- en inkoopcapaciteit van Defensie te vergroten. Ook is het van belang dat Defensie en andere veiligheidsorganisaties tijdens deze crisis zoveel mogelijk in Nederland inkopen. Daardoor kunnen productie en levering zoveel mogelijk doorgaan.” ■

Dit artikel is eerder gepubliceerd in Materieelgezien 2020-04

De NIDV maakt zich grote zorgen over het voortbestaan van bedrijven in de defensie- en veiligheidsindustrie.

Foto: Mediacentrum Defensie

Dag en nacht doorwerken bij Demcon en Hospitainer

Het coronavirus zette de Nederlandse defensie- en veiligheidsindustrie deels op zijn kop. Twee bedrijven grepen hun kansen: Demcon en Hospitainer.

Tekst: Riekelt Pasterkamp

In de strijd tegen het coronavirus is er een voortdurend tekort aan medische mondmaskers. Demcon ontwikkelt en produceert een mondmaskermachine die bijdraagt aan het oplossen van dit tekort. De machine is geschikt om in grote aantallen FFP1-, FFP2- en FFP3-mondmaskers te produceren voor medische doeleinden. Het levert zo een bijdrage

"Onze medewerkers hebben, met alle mogelijke inzet en soms dag en nacht doorwerken, dat vertrouwen waargemaakt."

In april slaagde Demcon er binnen een maand in om in Nederland een compleet beademingssysteem te ontwikkelen, produceren en testen.

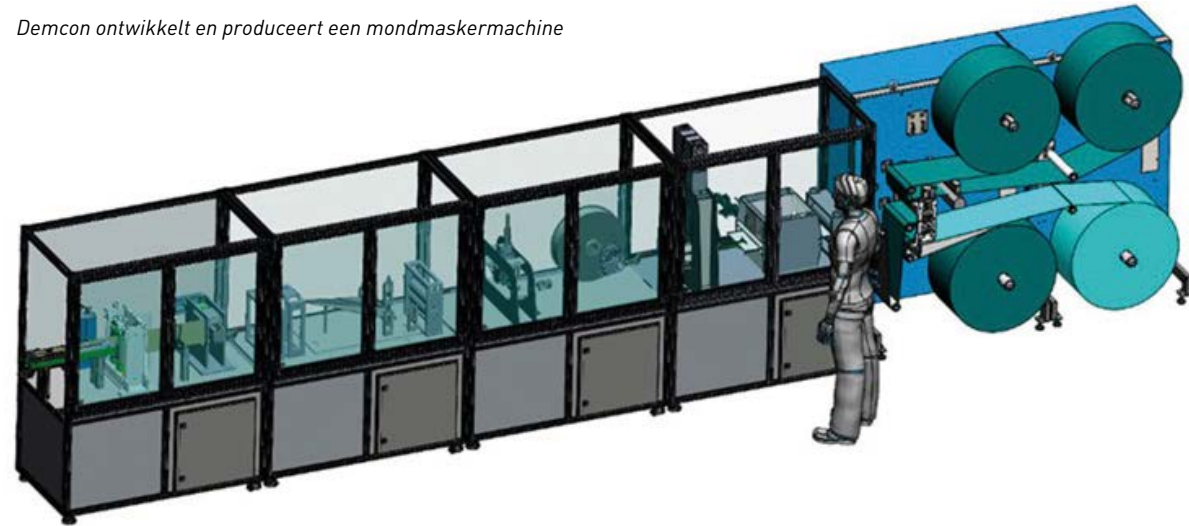
Foto's: Demcon

aan het veiligstellen van de beschikbaarheid van betrouwbare mondmaskers voor zorgprofessionals.

In april slaagde Demcon er binnen een maand in om in Nederland een compleet beademingssysteem te ontwikkelen, produceren en testen dat geschikt is voor de beademing van coronapatiënten op de intensive care. Het ministerie van VWS zorgt voor de verdeling over de ziekenhuizen. "De overheid heeft het lef gehad een order voor 500 stuks bij ons neer

te leggen. Want wij hebben al heel veel kennis en ervaring opgedaan met beademingstechnologie en -modules, maar we hadden nog nooit een compleet beademingssysteem geleverd", aldus Demcon-CEO Dennis Schipper. "Onze medewerkers hebben, met alle mogelijke inzet en soms dag en nacht doorwerken, dat vertrouwen waargemaakt. Ik ben blij dat we zo kunnen bijdragen aan de grote uitdaging van dit moment, de optimale behandeling van patiënten. Dit zit in ons DNA, het inzetten van technologische

Demcon ontwikkelt en produceert een mondmaskermachine

kennis voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.”

Ziekenhuis

Hospitainer, een andere NIDV deelnemer, zat ook niet stil. Vanaf Vliegbasis Eindhoven vertrok begin april een C-17 transportvliegtuig naar Sint-Maarten met medische apparatuur, beschermingsmiddelen en medicijnen om coronapatiënten te behandelen. Het gaat deels om een mobiel ziekenhuis, een zogenaamde Hospitainer, waarmee 6 zelfstandige Intensive Care plekken worden gerealiseerd. Daarnaast wordt apparatuur meegenomen waarmee 6 extra IC-plekken in het ziekenhuis van Sint-Maarten gerealiseerd kunnen worden.

De extra IC-plekken zijn bedoeld voor patiënten van alle eilanden van het Caribische deel van het Koninkrijk. Ze worden als eerste op Sint-Maarten gerealiseerd omdat het versterken van de medische capaciteit voor de bovenwindse eilanden op dit moment het hardste nodig is volgens het RIVM. Er werden ook twee Hospitainers verscheept naar Roemenie. Het ministerie van Defensie kocht ze via de Nederlandse overheid.

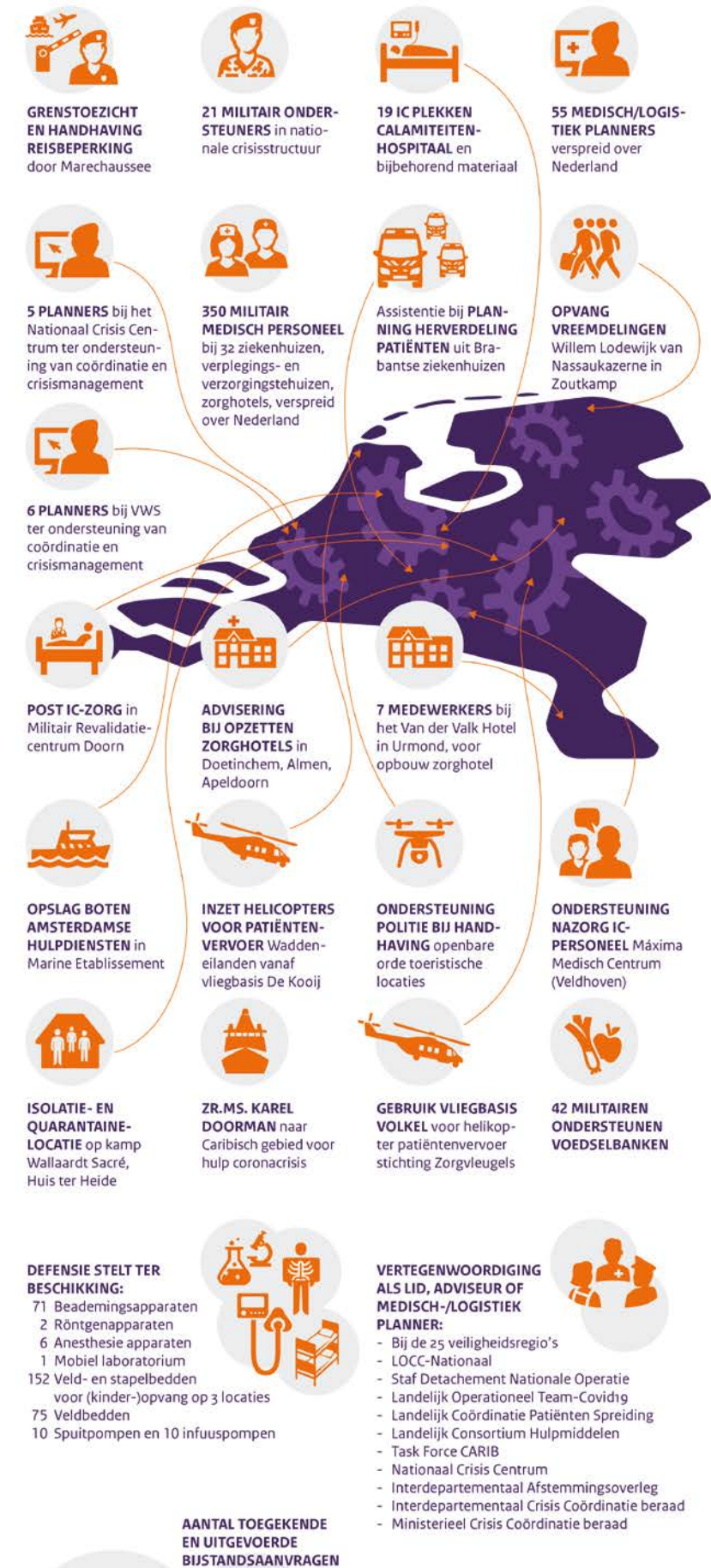
Modules

Het DemcAir beademingssysteem is gebaseerd op de unieke beademingstechnologie die *Demcon macawi respiratory systems* heeft ontwikkeld voor inzet bij iedere patiënt, van tevroeggeborene tot volwassene. De losse beademingsmodules zijn al vele jaren bij Demcon in productie. Tot nu toe leverde Demcon deze modules aan de producenten van beademingssystemen in Duitsland, de VS, Mexico, China en Japan; vanuit China nam de vraag eind januari al sterk toe. De productie werd flink opgeschaald.

Nu heeft Demcon dus naast die modules een volwaardig beademingssysteem ontwikkeld, in Nederland, voor de behandeling van (jong) volwassenen. Op 19 maart startte Demcon de voorbereidingen en op 22 maart kwam de order van het ministerie voor het leveren van 500 stuks. Binnen een maand werden de eerste exemplaren opgeleverd. Die termijn van een maand is uitzonderlijk kort, stelt CEO Dennis Schipper. “Want ook al hadden we de beademingsmodule beschikbaar en hebben we het complete systeem zo eenvoudig mogelijk opgebouwd, het is en blijft complex. Zo’n beademingssysteem is van vitaal belang voor de IC-zorg, moet 100 procent veilig zijn voor de patiënt en eenvoudig te bedienen door de artsen en verpleegkundigen. We hebben daarom heel veel aandacht besteed aan de veiligheid en het bedieningsgemak en zorgvuldig getest. Daarbij konden we voortbouwen op de ervaring die we de afgelopen tien jaar hebben opgedaan met medische productontwikkeling in trajecten die meestal vele maanden tot enkele jaren duren. Met name onze expertise in kwaliteitsbewaking en ervaring met het certificeren van medische producten waren nu cruciaal.”

Demcon (700 medewerkers) ontwikkelt, produceert en levert technologie en innovatieve producten. De Demcon groep heeft locaties in Best, Enschede, Delft, Groningen, Münster (D) en Singapore. De onderneming is ontstaan vanuit de passie van de oprichters voor het combineren van creativiteit en technische vaardigheden gericht op het oplossen van complexe vraagstukken. Deze vraagstukken zijn van technologische en maatschappelijke aard en hebben veelal direct of indirect invloed op mensen en hun leefwereld. ■

INZET DEFENSIE IN STRIJD TEGEN COVID-19 sinds 11 maart

AANTAL TOEGEKENDE EN UITGEVOERDE BIJSTANDSAANVRAGEN

TOTALE INZET IN MENSENDAGEN **38.000**

80

Veiligheidsketens onder druk

Toen half maart de eerste grootschalige coronamaatregelen door de regering werden afgekondigd, konden we nog maar moeilijk voorstellen wat voor enorme impact het op de maatschappij en het bedrijfsleven zou hebben. Terwijl de scholen, treinen en kantoren leegliepen, begonnen de veiligheidsketens in Nederland een prestatie van jewelste te leveren.

Tijdens de uitbraak van de crisis bleek dat Defensie als de 'last man standing' ook nu weer klaarstaat.

Tekst: Matthijs Olde

Aan de ene kant heeft de crisis de kracht van de Nederlandse veiligheidsketens laten zien, tegelijk heeft de crisis ook een enorme impact op iedereen in die ketens. De toeleverende industrie, die vitaal is voor het voortzettingsvermogen en de ontwikkeling van Defensie, Politie en andere publieke veiligheidsdiensten, is hiermee in een lastige economische positie gekomen. Nu handelen is essentieel om kaalslag te voorkomen in een sector die vitaal is voor de Nederlandse veiligheid, banen en innovatie.

Tijdens de uitbraak van de crisis kwam al snel naar voren dat Defensie als de 'last man standing' ook nu weer klaarstaat. Ondanks de erfenis van diepe bezuinigingen, personele tekorten en materiële achterstanden kon Defensie haar capaciteiten gebruiken voor noodzakelijke civiele ondersteuning. Defensie kon met haar robuuste keten effectief de logistiek en het patiëntentransport coördineren. Zette medisch personeel in ziekenhuizen in, leverde direct uit eigen voorraad medische apparatuur. En de Politie en veiligheidsregio's waren actief bezig

met de 1,5-meter samenleving en continuering van vitale sectoren.

Defensie, Politie en de hulpdiensten doen dit echter niet alleen. De afgelopen decennia is de samenwerking tussen overheid en het bedrijfsleven enorm toegenomen en deze samenwerking vindt plaats in de gehele veiligheidsketen. Veel secundaire defensieprocessen zoals logistiek en beveiliging zijn uitbesteed, maar ook onderhoud van voertuigen, vliegtuigen en schepen zijn bij de industrie belegd. Daardoor kunnen deze organisaties zich met hun beperkte financiële en personele capaciteiten meer focussen op de primaire taken.

De wederzijdse afhankelijkheid van overheid en bedrijfsleven is hierdoor echter ook toegenomen. En met de bezuinigingen op Defensie over de laatste 30 jaar zijn er maar weinig bedrijven die exclusief aan Defensie en veiligheidsdiensten leveren waardoor de huidige economische ontwikkelingen ook impact hebben op de operationele inzetbaarheid.

Processen

De coronacrisis trekt echter ook bij de bedrijven in de NL-DVI diepe sporen. Bedrijven lijden onder ingetrokken opdrachten en gesloten productielijnen. Vooral de luchtvaart, maar ook maritieme en automotivedomein en IT-bedrijven hebben hiervan veel last. En de grotere Nederlandse bedrijven nemen in hun kielzog veel MKB'ers mee waarmee hele clusters liquiditeitsproblemen krijgen. Bedrijfsonderdelen zijn reeds gesloten, werknemers zijn bij verschillende bedrijven (tijdelijk) naar huis gestuurd. De sector staat zodoende onder druk waardoor het voortzettingsvermogen van veel bedrijven en daarmee ook hun Defensiewerk wordt bedreigd. De noodoproep voor actieve overheidsmaatregelen van onder VNO-NCW en MKB Nederland wordt dan ook door de NIDV ondersteund. Zonder steun worden op de (middellange termijn sluitingen en ontslagen niet uitgesloten.

Een gezonde defensie- en veiligheidsindustrie is voor Nederland essentieel. Voor de 110.000 banen in de sector, voor het onderzoek en innovatie dat plaatsvindt en voor de gegarandeerde capaciteiten die aan Defensie worden geleverd. Daarom heeft Defensie vanaf het begin van de crisis nauw samengewerkt met de NIDV en bedrijven in de sector. Eerst middels afspraken en een brief aan alle ondernemers waar Defensie mee samenwerkt. Via een gesprek tussen de staatssecretaris van Defensie, Barbara Visser, met vertegenwoordigers van de DVI waar concreet over problemen is gesproken. En door samen te zoeken naar oplossingen voor het corona-safe werken bij Defensie.

Kansen

Tegelijk hebben we ook een oproep aan Defensie en Politie gedaan. Met de 90 miljard euro die de Nederlandse regering bereid is om uit te geven om uit de crisis te komen (in de vorm van directe loonondersteuning en uitkeringen) kan meer worden bereikt. Grote buurlanden zoals Frankrijk en Duitsland hebben aangekondigd voor miljarden te investeren in Defensieaanbestedingen als anticyclische investering en ook Nederland zou dit traject moeten volgen.

Ondanks de vertraging die een aantal grote materieelprojecten van Defensie recent heeft opgelopen, zijn er mogelijkheden om snel slagen te maken. Door nu extra geld te investeren in Defensie, de Politie en in onze veiligheidsketen kunnen achterstallige onderhoudsprojecten eindelijk worden uitgevoerd. Kunnen noodzakelijke vernieuwingsprojecten naar voren worden gehaald, innovaties worden aangezwengeld en kan Nederland straks toch weer richting de 2%-norm van de NAVO

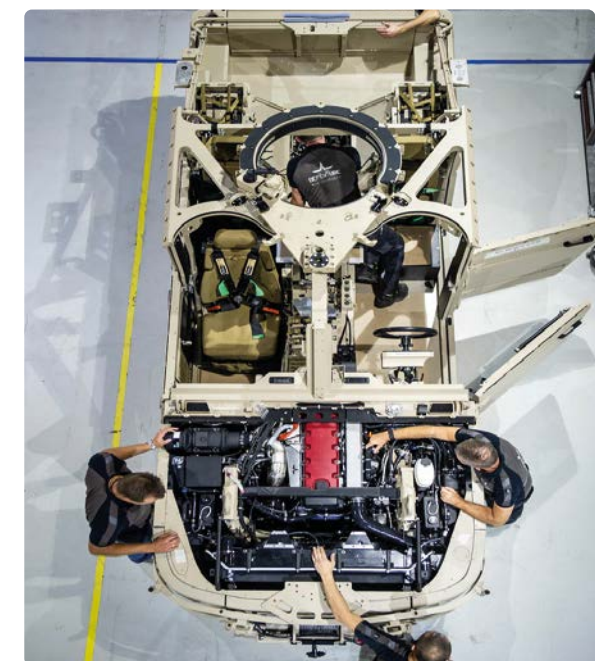
Coronacrisis bij de NL-DVI

De Nederlandse defensie- en veiligheidsindustrie is hard geraakt door de coronacrisis. Na aanleiding van de coronacrisis is er door de NIDV contact gezocht met haar deelnemers om in kaart te brengen welke problemen er bij de NIDV-deelnemers spelen en welke rol de NIDV kan innemen om hierin te ondersteunen. De acute problemen binnen de sector kunnen in een aantal categorieën worden samengevat:

1. Tekorten aan componenten/materialen.
2. Cashflow-problematiek.
3. Wegvallen civiele opdrachten/civiele markt.
4. Ketenverstoring.
5. Spontane overcapaciteit.

Deze problemen zijn dermate serieus dat verschillende deelnemers hebben aangegeven dat dit het voortbestaan van de bedrijven in gevaar brengt. De NIDV heeft daarom van het begin deze problemen onder de aandacht gebracht en zet zich maximaal in om verlichting en sectorspecifieke oplossingen te faciliteren. Hiervoor is een coronaloket opgericht waarvoor contact opgenomen kan worden met office@nidv.eu.

bewegen. Bedrijven hebben – voorheen schaars – personeel klaarstaan om direct aan de slag te gaan en de regering kan er dus voor kiezen om samen economisch sterker én veiliger uit de crisis te komen. ■

De Anaconda van Defenture is een voorbeeld van een project dat direct Nederlandse banen oplevert. Het naar voren halen van materieelprojecten is een manier om zowel in Defensie en als in werkgelegenheid te investeren.

Gepaste afstand

Het Defensie Helikopter Commando (DHC) en de Maritime Special Operations Forces (MARSOF) van het Korps Mariniers voerden eind mei voor het eerst sinds het begin van de coronacrisis weer een boarding uit. In de Rotterdamse Waalhaven gingen operators Per fastrope aan boord van het reusachtige off shoreschip Amazon. Vervolgens voerden zij een instap uit. De deelnemers aan de antipiraterij-oefening namen de nodige voorzorgsmaatregelen in acht. Om de 1,5-meter maatregel na te leven, vervoerden de twee Cougar helikopters slechts drie operators per toestel. Tijdens de actie aan boord hielden de mariniers eveneens gepaste afstand. Na afloop van de oefening werden er ontsmettingen uitgevoerd.

Foto: Mediacentrum Defensie, Phil Nijhuis

Foto: Mediacentrum Defensie

Foto: Mediacentrum Defensie

Begrotingsfonds voor Defensiematerieel feit

Het gewenste Defensiematerieel Begrotingsfonds komt er definitief. De Eerste Kamer gaf er medio mei groen licht voor. Een lang gekoesterde wens van Defensie en politiek komt hier mee tot stand.

“Met het DMF krijgt Defensie de mogelijkheid om verder vooruit te kijken en duurzaam te investeren in materiaal, ICT en infrastructuur.”

Tekst: NIDV

Het Defensie Begrotingsfonds is een kas waaruit Defensie haar materieel langdurig kan financieren. Het fonds is niet alleen bedoeld om materieelprojecten te bekostigen, maar ook voor bijbehorende investeringen en daaraan gerelateerde instandhoudingsuitgaven. Denk aan ICT en infrastructuur. Mocht een project vertraging oplopen, dan blijft het geld daarvoor in het fonds beschikbaar.

Om het Defensiematerieelfonds (DMF) in het leven te roepen moest er een wet komen, mede ondertekend door de minister van Financiën. Omschreven staat

waar het fonds voor dient en wat eruit wordt betaald. Ook maakt het fonds de wensen van Defensie op de lange termijn duidelijk en welke uitgaven daarvoor op korte termijn al zijn gedaan.

Onderhoud

Investeringen als onderhoud van materieel beslaan een langere periode. Het is lastiger te plannen en overschrijdt vaak meerdere jaren. Door het fonds blijven de middelen meerjarig beschikbaar voor projecten, ook als de uitgaven vertragen.

Met de komst van het fonds kan minister Ank Bijleveld-Schouten van Defensie weer een punt uit de Defensienota afvinken. Daarin kondigde ze al aan met voorstellen te komen om de voorspelbaarheid en de schokbestendigheid van de materieelbegroting te verbeteren. De inkomsten van het Defensiematerieelfonds komen grotendeels uit de Defensiebegroting, maar ook andere overheden of internationale organisaties kunnen bijdragen.

Duurzaam

De NIDV ziet een lang gekoesterde wens van de Nederlandse defensie-industrie vorm krijgen. “Met het DMF krijgt Defensie de mogelijkheid om verder vooruit te kijken en duurzaam te investeren in materiaal, ICT en infrastructuur,” aldus Ron Nulkes, directeur van de NIDV.

Het investeringsbudget van Defensie is al bijna volledig gevuld.

Met het DMF wordt ook mogelijk om de capaciteiten van Defensie verder af te schermen van budgettaire ingrepen tijdens economisch mindere tijden, zoals met het Joint Support Ship (JSS), Zr.Ms. Karel Doorman, bijna was gebeurd in 2013. Wel is het nog de vraag hoe het fonds verder zal worden vormgegeven en bij welke projecten het fonds betrokken zal worden. Hierbij wordt de NIDV als vertegenwoordiger van de Nederlandse defensie industrie graag betrokken.

Voordelen

“Financiering via een lange termijn fonds heeft ook grote voordelen voor Nederlandse deelname aan internationale en Europese samenwerkingsprojecten binnen het Europese Defensie Fonds,” aldus Nulkes. Door in een vroeg stadium een financieel commitment te geven zal het Nederlandse bedrijfsleven ook gemakkelijker kunnen participeren in Europese projecten omdat langdurige Nederlandse deelname beter zal zijn gewaarborgd.

De NIDV blijft benieuwd welke projecten uiteindelijk vanuit het DMF zullen worden gefinancierd. De eerste officiële begroting van het fonds wordt voor het jaar 2021 verwacht. “De NIDV ziet in het DMF een stimulans om de Nederlandse defensie-industrie zo vroeg mogelijk bij investerings- en instandhoudingsprojecten betrekken”, aldus Nulkes. ■

Meer werk aan de winkel voor CMP

*"Als Damen in Bangladesh
schepen wil aanbieden, zoeken wij
de partners om op gelijk militair
of politiek niveau te spreken".*

Foto: Damen

De Nederlandse defensie- en veiligheidsindustrie verkoopt militaire goederen in binnen- en buitenland zoals marineschepen, simulatoren, radars en subsystemen. Het Commissariaat Militaire Productie (CMP) levert (export)ondersteuning, specifiek bij defensieaanbestedings-trajecten.

Tekst: Riekelt Pasterkamp

CMP valt onder het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Er werken twaalf mensen onder leiding van commissaris Jan Christiaan Dicke. Hij ziet het werk groeien. "De druk op ons wordt groter omdat wereldwijd de defensiebudgetten zijn gegroeid. Er is dus meer werk aan de winkel."

CMP valt onder het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Er werken twaalf mensen onder leiding van commissaris Jan Christiaan Dicke.

Verdienen, Verduurzamen en Vestigingsklimaat zijn de drie V's die centraal staan in het Topsectoren- en innovatiebeleid van de overheid. Dankzij de geopolitieke ontwikkelingen en CMP is de V van Veiligheid weer prominent op de kaart gezet. Dicke: "Dit is onder andere terug te zien in het feit dat Veiligheid een van de thema's is van het nieuwe missiegedreven innovatiebeleid van EZK. Daarnaast is er in toenemende mate aandacht voor Economische Veiligheid en strategische autonomie. Het wordt daarom des te belangrijker om onze know-how en intellectueel eigendom vast zien te houden. Versterken, beschermen en (internationaal) positioneren van de defensie-industrie, daar draait ons werk om."

F-35

Een van de in het oog springende projecten waar het CMP zich mee bezighoudt, is de aanschaf van F-35's voor de Koninklijke Luchtmacht. Dicke: "Een jarenlang traject waar uiteindelijk overheid, industrie en de luchtmacht de vruchten van plukken." De eerste Nederlandse F-35's vliegen sinds eind vorig jaar vanaf de Vliegbasis Leeuwarden. In totaal worden er 46 toestellen gekocht. De F-35 vervangt de F-16 waarmee de luchtmacht sinds 1979 vliegt. Van de F-16 werden er destijds 213 aangeschaft.

In 2001 besloot de Nederlandse overheid om mee te doen met de ontwikkeling van de F-35. Daardoor kon ook de Nederlandse industrie meedoen. En meedingen naar opdrachten om bijvoorbeeld onderdelen te produceren en het vliegtuig te onderhouden. Door de vroege deelname aan de ontwikkeling van de F-35 heeft de Nederlandse industrie een goede positie gekregen in het F-35 programma in de productiefase. Zo produceert zij een aantal belangrijke onderdelen voor alle (naar verwachting meer dan 3000) F-35's. Sinds 2016 kunnen Nederlandse bedrijven meedingen naar de opdrachten voor de instandhouding (onderhoud en reparatie) van het vliegtuig. Dicke: "Via onze bijzonder vertegenwoordiger Maxime Verhagen onderhouden we goede contacten in de Verenigde Staten en halen we regelmatig nieuwe orders binnen."

Moed

"De F-35 is een prachtig schoolvoorbeeld van hoe het kan", stelt Dicke. "De Nederlandse overheid en industrie toonden moed door aan de voorkant en op tijd in te stappen. De deelnemende Nederlandse bedrijven hebben samen met de overheid gezorgd voor deze extra investering. Ze moesten wel vijftien tot twintig jaar vooruit kijken, maar deden dat. De destijds ontwikkelde *business case* is de kurk waar het project op drijft."

De Nederlandse overheid had ook de keuze om alleen het uitontwikkelde vliegtuig aan te schaffen. Door in plaats daarvan ook mee te doen met de ontwikkeling, bleek toendertijd nog 105 miljoen euro extra nodig te zijn. De Nederlandse industrie heeft beloofd deze extra investering terug te betalen gedurende het gehele F-35-programma. De overheid en de bedrijven hebben hierover afspraken gemaakt in een medefinancieringsovereenkomst. De deelnemende Nederlandse bedrijven dragen 2 procent van de jaaromzet uit F-35-orders af aan de Staat met als doel deze investering terug te betalen.

Ook houdt het CMP zich bezig met de vervanging van de onderzeeboten voor de Koninklijke Marine. Er zijn nog drie spelers in de race. "Allemaal buitenlandse

werven die een Nederlandse partner of inbreng beogen." Eind 2019 verscheen de zogenaamde B-brief. Na deze brief volgde een technische briefing en 267 schriftelijke vragen van de Tweede Kamer. In maart 2020 zou dan de B-brief in een Algemeen Overleg aan bod komen, maar het coronavirus gooide roet in het eten. Dit kan invloed op de planning hebben.

EDF

Het Europees Defensie Fonds (EDF) heeft de speciale aandacht van het CMP. Het EDF is een financieringsinstrument van de Europese Commissie om onderzoek en ontwikkeling op het gebied van defensietechnologie en -apparatuur te bevorderen. Hiermee wil de Commissie samenwerking tussen lidstaten stimuleren en kostenbesparing bewerkstelligen.

een project. Het voorstel van de Commissie beoogt om 13 miljard euro beschikbaar te stellen voor de periode 2021-2027. Dit is wel afhankelijk van het verloop van de onderhandelingen over de Europese begroting (het Meerjarig Financieel Kader). De huidige verwachting is 6 miljard euro. Dit bedrag kan dus nog veranderen.

Dicke: "We behoren met de voorbereidende activiteiten van dit programma tot de top-10 van landen die deelnemen. De focus van Nederland ligt op een aantal thema's waarin we voorop willen lopen. Zeg maar de gouden driehoekjes van de BV Nederland waarin industrie, kennisinstellingen en de overheid samenwerken. Ook hier is een bijzonder vertegenwoordiger aangesteld, oud-commandant der strijdkrachten generaal bd. Tom Middendorp." Vertraging door de coronacrisis valt volgens Dicke mee. "Het geeft juist

Internationaal positioneren gebeurt onder meer onder leiding van 'export-generaal' Arie-Jan de Waard van de Defensie Materieel Organisatie (5e van links).

EDF ondersteunt grensoverschrijdende samenwerking tussen EU-landen, bedrijven, onderzoekscentra, internationale organisaties en universiteiten. Het fonds financiert projecten die ertoe bijdragen de EU veiliger te maken.. Om in aanmerking te komen voor een subsidie vanuit het fonds moeten minstens drie partijen van verschillende lidstaten meedoen aan

een extra impuls om dit voortvarend aan te pakken, uit de crisis innoveren."

DIS

Defensie wil bij de aanschaf van toekomstig materieel 'het beste product voor de beste prijs, met een zo groot mogelijke betrokkenheid van het

Foto: CMP

Een van de in het oog springende projecten waar het CMP zich mee bezighoudt, is de aanschaf van F-35's voor de Koninklijke Luchtmacht.

Nederlandse bedrijfsleven', zo staat in de in 2018 verschenen Defensie Industrie Strategie (DIS). Daarvoor wordt de Nederlandse defensie-industrie versterkt, beschermd en internationaal gepositieerd.

Beurzen

Nederlandse bedrijven uit de defensie- en veiligheidssector die willen exporteren, krijgen steun van de overheid. Bijvoorbeeld met handelsmissies of beurzen. Aan het exporteren van defensiemateriaal stelt de Nederlandse overheid wel eisen. Bedrijven in de defensie- en veiligheidssector kunnen ook deelnemen aan gespecialiseerde beurzen. De Rijksoverheid ondersteunt een aantal van deze beurzen door een 'Holland Hospitality Lounge' beschikbaar te stellen. dat doet zij samen met onder meer de Stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid (NIDV) en de Netherlands Aerospace Group (NAG). Voor dit jaar staat nog Euronaval (Frankrijk, oktober) op de agenda.

Dat internationaal positioneren gebeurt onder meer onder leiding van 'export-generaal' Arie-Jan de Waard van de Defensie Materieel Organisatie die nauw samenwerkt met Dicke. "Als Damen in Bangladesh schepen wil aanbieden, zoeken wij de partners om op gelijk militair of politiek niveau te spreken. Je zit dan direct met de overheid aan tafel. Uiteraard is het aan het bedrijf om een goede concurrerende aanbieding te doen, maar G2G support is in veel landen een vereiste. Voor grote bedrijven die zelf contacten hebben is dat misschien niet nodig, maar wij werken ook voor het midden- en kleinbedrijf. Zij stellen dergelijke ingangen zeer op prijs. Het is een goede constructie die de BV Nederland vooruit helpt. In Nederland Polderland weten wij elkaar heel goed te vinden."

Dicke noemt de DIS "ambitieuw, maar realistisch", gericht op de bescherming van wezenlijke veiligheidsbelangen. "De DIS schept duidelijkheid en maakt meer mogelijk, altijd redenerend vanuit de wezenlijke veiligheidsbelangen. Dit kan alleen door intensieve samenwerking tussen de overheid, industrie en kennisinstellingen. Dat lukt ons goed in Nederland Polderland." ■

T²-DOC bv

Technische en Tactische Documentatie

Dé experts op het gebied van documentatie

T²-DOC is gespecialiseerd in het ontwikkelen van technische documentatie en het oplossen van complexe documentatie problemen.

T²-DOC vertaalt, schrijft, tekent, fotografeert en ontzorgt.

Draagproef operationeel uniform brandweer

Alle 25 veiligheidsregio's ontvingen eind mei tien kledingpakketten met het nieuwe operationeel uniform. "Vier weken lang testen 250 brandweermensen de nieuwe kleding", vertelt Arjan Stam, projectleider Operationeel Uniform bij het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV).

Stam verwacht veel van de draagproef. "De draagproef moet input geven voor het definitieve ontwerp van de nieuwe vrouwelijke en mannelijke lijn. Op basis van het Haaglandse ontwerp, hun ervaringen en de ervaringen van de huidige kazernekleding hebben we het ontwerp verder doorontwikkeld. Vooral omdat we het operationeel uniform willen gebruiken bij laag-risicotaken, is een risicoanalyse uitgevoerd die bepaald waar de kleding aan moet voldoen."

"De deelnemers aan de draagproef dragen de kleding zowel bij repressieve taken als ook op kantoor. Zij toetsten de kleding op aspecten zoals pasvorm, functionaliteit en bescherming tijdens operationeel optreden. De bevindingen verzamelen we via een online vragenlijst. De resultaten en eventuele verbetersuggesties gebruiken we als input voor de aanbesteding. Hoe duidelijker en scherper we deze kunnen formuleren, hoe beter de markt ons kan

bedienen. We koppelen de resultaten natuurlijk ook terug aan de deelnemers. Het is mooi dat elke regio alvast een voorproefje krijgt hoe het operationeel uniform er straks uit komt te zien."

In juni 2019 besloot de Raad van Brandweercommandanten unaniem om de huidige kazernekleding te vervangen door een nieuw ontwerp: het operationeel uniform. Deze nieuwe kledinglijn kan worden gebruikt voor licht repressief optreden en levert daarmee een minder zware arbeidsbelasting op voor medewerkers.

Het operationeel uniform is onderdeel van de landelijke huisstijl Uitrukkleding brandweer. Veiligheidsregio Haaglanden nam het initiatief om vervangende kleding te ontwikkelen. Dit ontwerp is de basis voor de huidige ontwikkeling van het operationeel uniform. ■

Nieuwe kleding brandweer

Foto: IFV

Foto: Mediacentrum Defensie

Tijdens de redeployment van de Air Task Force Middle East (januari 2019) werkten militairen van de luchtmacht en reservisten nauw samen.

Reservisten kunnen werkgever van het jaar 2020 nomineren

Alle reservisten hebben de vraag gekregen om hun werkgever te nomineren voor de verkiezing van de Reservistenwerkgever 2020.

De reservisten kregen een brief van staatssecretaris Barbara Visser op hun huisadres en via de militaire mail. Zij reikt de prestigieuze prijs uit op 2 november in het Nationaal Militair Museum. De 25 hoogst scorende werkgevers worden voor deze gelegenheid uitgenodigd.

Het vergt veel van een werkgever om een werknemer reservist te laten zijn. En natuurlijk staan er ook voordelen tegenover, toch wil Defensie hen bedanken. Daarom is de verkiezing van Reservistenwerkgever van het jaar in het leven geroepen.

De coronacrisis bevestigt maar weer dat Defensie moet samenwerken met uiteenlopende (civiele)

partijen om zich snel te kunnen aanpassen. Dat kan niet zonder de inzet van reservisten. Daarom is het belangrijk dat er goede afspraken zijn met werkgevers.

Zo is recent overeengekomen dat Rijksambtenaren toestemming krijgen voor de opleiding en inzet als reservist, maar ook loonaanvulling krijgen als ze bij Defensie minder verdienen dan in de civiele functie. Ook krijgen reservisten de garantie dat zij terug kunnen komen bij hun werkgever na inzet bij Defensie. Ook met een aantal niet-overheidswerkgevers zijn al verregaande afspraken op dit vlak gemaakt. ■

Veteranendag

De Nederlandse Veteranendag op zaterdag 27 juni wordt dit jaar in aangepaste vorm georganiseerd, met een kort programma in de Ridderzaal voor een kleine groep gasten. Er worden als gevolg van de coronacrisis verder geen fysieke evenementen of activiteiten georganiseerd. Dat betekent geen massale bijeenkomst op het Malieveld en geen defilé voor Koning Willem-Alexander. Het beeld zoals op de foto uit 2018 is dit jaar dus niet te zien in het centrum van Den Haag.

